

OBČIANSKA INICIATÍVA ZA REGULÁCIU VYSIELAČOV

www.regulaciavysielacov.sk

MISIA

Informujeme o rizikách elektromagnetického žiarenia emitovaných neregulovanou výstavbou hlavne vysielacov mobilných operátorov na území Slovenska a dôvodoch ochrany pred nepriaznivými vplyvmi na ľudí žijúcich v ich bezprostrednom okolí. Monitorujeme postupy výstavby takýchto telekomunikačných zariadení proti vôli občanov. Podporujeme a rozvíjame iniciatívu za reguláciu vysielacov v územných plánoch miest a obcí. Vytvárame priestor pre komunikáciu a prepojenie odborníkov z jednotlivých oblastí - technickej, medicínskej, právnej a environmentálnej. Apelujeme na systémové zmeny v ochrane zdravia obyvateľstva zo strany štátu. Výsledná snaha je zameraná na úpravu legislatívy v zmysle odporúčaní Svetovej zdravotníckej organizácie WHO s prepojením na legislatívu členských štátov EÚ.

Odbornými konzultantmi iniciatívy sú: Doc. Ing. Igor Belyaev, SAV Bratislava, ktorý je jedným z prispievateľov *BIOINITIATIVE 2012* <http://www.biointiative.org/participants/>. Ďalej Ing. Pavel Belluš, autorizovaný stavebný inžinier na telekomunikačné stavby. Mgr. Ivo Balaj www.elektrosmog.voxo.eu/ a Dipl.-Ing. ETH Petr Schlegel, hlavný predstaviteľ zastrešujúcej organizácie *BURGENWELLE e.V.* vo Švajčiarsku www.buergerwelle-schweiz.org/. Právnu pomoc poskytla JUDr. Eva Kováčechová.

Cieľom iniciatívy nie je zastavenie rozvoja bezdrôtových sietí, ale ich regulovanie v zmysle najnovších vedeckých poznatkov a odporúčaní Svetovej zdravotníckej organizácie WHO z roku 2011. V Ústave SR máme zakotvené právo na ochranu zdravia. Vyhláska MZ SR č. 534 /2007 Z.z. povoľuje limity elektromagnetického žiarenia, ktoré sú desaťnásobne vyššie ako boli napr. ešte v roku 1992 a vysieláče mobilných operátorov môžu byť postavené prakticky kdekoľvek - na strechách obytných domov, na školách, nemocniciach, atď. Stačí sa rozliadnuť okolo. Odborníci upozorňujú, že elektromagnetické žiarenie je merateľná veličina a jeho zvýšené hodnoty, najmä nepretržité pôsobenie na ľudí bývajúcich

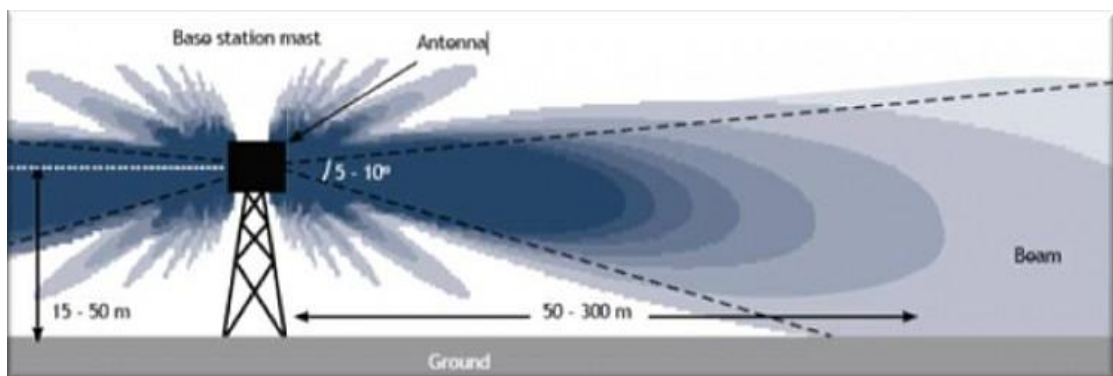
v blízkosti vysielačov, môže mať negatívne účinky na zdravie. Mala by platiť zásada preventívneho opatrenia, štát v tejto oblasti ochrany zdravia systémovo zlyháva.

RIZIKÁ ELEKTROMAGNETICKÉHO ŽIARENIA

Žiarenie emitované z veží mobilných operátorov, Wi-Fi, TV a FM vysielačov je nazývané elektromagnetické žiarenie (EMR). Jeho zvýšené hodnoty predstavujú zdravotné riziko pre človeka aj životné prostredie.

Účinky mikrovlnného žiarenia sú klasifikované ako: 1. Tepelné (termálne)
2. Biologické (netermálne)

Súčasná normy bezpečnosti expozície sú založené hlavne na tepelných účinkoch a sú nedostatočné. Netepelné účinky sú niekoľkonásobne škodlivejšie ako tepelné účinky!

Ľudia žijúci 50 až 300 m v okruhu antén sú v zóne vysokej radiácie (tmavo modrá) a sú náchyľnejší reagovať na škodlivé účinky elektromagnetického žiarenia.

HLAVNÝ ZÁMER

1. Ochrana zdravia obyvateľstva
2. Informovanie o rizikách žiarenia emitovaných základňovými stanicami mobilných operátorov
3. Zmena legislatívy na troch úrovniach: miestna, štátna, EÚ

CIEĽOVÁ SKUPINA

- Obyvateľstvo
- Zákonodarne orgány

ĎALŠIE CIELE

- Prepojenie podobných iniciatív a odborníkov z danej oblasti

HLAVNÉ AKTIVITY

- Zber informácií, poradenstvo, sieťovanie
- Sformovanie občianskej iniciatívy
- Medializácia

- Návrh systémových zmien, petícia
- Vytvorenie odbornej skupiny pre zmenu legislatívy
- Šírenie osvedy o rizikách dlhodobého pôsobenia EMG žiarenia so zameraním hlavne na detskú populáciu a tiež chorých ľudí (*informovanosť o norme STN EN 60601-1-2 o zdravotníckych elektrických prístrojoch a norme STN EN 50492 na miestne meranie intenzity elektromagnetického poľa na expozíciu ľudí v blízkosti základňových staníc, ktorá je slovenskou verziou európskej normy EN 50492: 2008*).

ČASOVÝ ROZSAH:

- I. Úroveň - obec – 6 mesiacov
- II. Úroveň – štát - 2 roky
- III. Úroveň – EÚ – 5 rokov

DOPAD/PRÍNOS

Zmena v systémovom zlyhavaní štátu v ochrane zdravia obyvateľstva

ZÁSADY

S využitím dostupných právnych prostriedkov docieľiť zmenu v legislatíve :

- a) *Iniciatívnosť a podpora aktivít v oblasti šírenia osvedy o rizikách EMG žiarenia.*
- b) *Otvorenosť a prístupnosť.*
- c) *Spolupráca s akreditovanými odborníkmi v danej oblasti.*
- d) *Transparentnosť a nezaujatosť.*

MARKETING A INFORMOVANOSŤ

Centrálnym nástrojom marketingu a informovanosti je **webová stránka občianskej iniciatívy** www.regulaciavysielacov.sk

Základnú štruktúru webovej stránky, okrem aktualít z danej oblasti, tvoria odborné hľadiská:

1. Technické
2. Medicínske
3. Právne
4. Estetické
5. Environmentálne

Informovanie o aktivitách prostredníctvom ďalších marketingových nástrojov, ako sú - **informačné letáky, regionálne médiá, informačné tabule, sociálne médiá (blogy, mailový infoservis, sociálne siete, atď.)**

Facebook: **REGULÁCIA VYSIELAČOV (Občianska iniciatíva)**
<https://www.facebook.com/groups/880302955343385/>

Informovanie formou **Prezentácie Občianskej iniciatívy za reguláciu vysielateľov** pre cieľové skupiny a na rôznych **regionálnych fórach, workshopoch, seminároch a konferenciách.**

Youtube: WIRELESS SECURITY <https://www.youtube.com/watch?v=CehQiVFckHs>

Blog: *Dôvod na ochranu (J.Čechová)* . Link: <http://www.voxo.eu/elektrosmog/blog>
Ponuka verzus realita (P.Belluš)
Bolo ako nebolo (J.Petrík)

Budovanie regionálneho partnerstva:

Spolupráca so samosprávou, vzdelávacími inštitúciami, mimovládnyimi organizáciami na budovaní regionálneho partnerstva, ktoré bude rozvíjať komunikáciu a informovanosť o rizikách EMG žiarenia v súvislosti s reguláciou vysielateľov a možnostiach podpory systémových zmien v legislatíve.

Občianska iniciatíva zbiera informácie a informuje o svojich aktivitách:

Vedie zoznam (databázu) odborných inštitúcií, partnerských organizácií a oslovuje ich. Odpovede a oficiálne stanoviská zverejňuje na webovej stránke občianskej iniciatívy v jednotlivých sekciách – technické, medicínske, právne, estetické a environmentálne hľadisko.

Vybrané odborné inštitúcie:

SAV Bratislava	www.sav.sk
RÚVZ Bratislava	www.ruvzba.sk
Výskumný ústav spojov, n.o., Inštitút elektronických komunikácií	www.vus.sk
Úrad pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb	www.teleoff.gov.sk
Pamiatkový úrad SR	www.pamiatky.sk

Vybrané stavovské komory:

Slovenská lekárska komora	www.lekom.sk
Slovenská komora stavebných inžinierov	www.ski.sk
Slovenská komora architektov	www.komarch.sk

Zahraničná spolupráca:

Spolupráca so zahraničnými iniciatívami podobného zamerania, napr. **BURGENWELLE v Nemecku, Rakúsku, Švajčiarsku a Taliansku**

<http://www.buergerwelle.de/en/buergerwelle/contacts.html/>

Kontaktovanie partnerov v Rakúsku v zmysle dokumentu: „*Sprievodca výstavbou vysielateľov*“

http://elektrotechniker.at/files/LF_Senderbau_web.pdf

RÁMCOVÉ ZAMERANIE OBČIANSKEJ INICIATÍVY :

1. Poskytovanie poradenstva:

a./ informačného

b./ odborného - cez externých konzultantov z oblasti technickej, medicínskej a právnej

2. Monitorovanie (vytvorenie databázy) a poradenstvo v konkrétnych prípadoch dotknutých výstavbou vysielačov

a/ fyzické osoby

b/ právnické osoby /bytové družstvá, spoločenstvá vlastníkov, školy, nemocnice/

3. Podporovanie systémových zmien v legislatíve:

a./ na úrovni miestnej samosprávy - zapracovanie regulatívu pre umiestňovanie vysielačov do územného plánu miest a obcí

b./ na celoštátnej úrovni – novela Vyhlášky č. 534/2007 a Zákona č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov.

4.. Podpora vzniku elektronickej mapy s databázou vysielačov na území SR.

5. Siet'ovanie odborníkov a spolupráca na vytvorení odbornej metodiky pre výstavbu vysielačov na území SR.

Obyvatelia Slovenska, podľa platnej vyhlášky, môžu znášať tisícnásobne vyššie hodnoty žiarenia, ako napr. obyvatelia susedného Rakúska v zmysle dokumentu o regulácii výstavby a rozširovania vysielačov, ktorým sa tam riadia: http://elektrotechniker.at/files/LF_Senderbau_web.pdf

Na Slovensku **neexistuje žiadna odborná diskusia** vo veci výstavby vysielačov mobilných operátorov a ich regulácie. Platné normy sú zastaralé a nezodpovedajú súčasnému rozvoju bezdrôtových sietí a najnovším odporúčaniam Svetovej zdravotníckej organizácie WHO z roku 2011.

Riešením je budovanie menších vysielačov, kde aj v ich blízkosti nebude prekročená odporúčaná maximálna hodnota žiarenia vo vonkajších priestoroch $1 \text{ mW/m}^2 = 0,6 \text{ V/m}$ a vo vnútorných priestoroch $0,1 \text{ mW/m}^2$.

5. Informovanie širokej verejnosti o rizikách EMG žiarenia a možnostiach ochrany (zameranie na školy, nemocnice, sídliskové aglomerácie, atď..)

Hlavným poslaním je informovanie, vzdelávanie a poradenstvo v danej oblasti.

Osveta jednotlivcov, skupín a celej spoločnosti

Kontaktné osoby občianskej iniciatívy:

Ferdinand Lukáč   ferdinand.luk@gmail.com

PhDr. Judita Čechová   juditace@gmail.com

Komunikácia s médiami:

Mgr. art. Dávid Baffi   david.baffi@gmail.com

Ing. Monika Spišáková   monika.spisakova@gmail.com

MUDr. Peter Bandura   mudr.peter.bandura@gmail.com

Správa webovej stránky:

Mgr. Peter Bandura

Mgr. Juraj Petrik (Fb)

Ďalšia pomoc:

Záchenský Ján

Mgr. Alžbeta Vokálová

Gabriela Petříková

PRÍLOHY:

LOGO:

OBČIANSKA INICIATÍVA ZA REGULÁCIU VYSIELAČOV

JEDEN "SUPERVÝKONNÝ" ALEBO VIAC S MENŠÍM VÝKONOM?

Webová stránka: www.regulaciavysielacov.sk

Mail: [info@ regulaciavysielacov.sk](mailto:info@regulaciavysielacov.sk)

Facebook: **REGULÁCIA VYSIELAČOV (Občianska iniciatíva)**
<https://www.facebook.com/groups/880302955343385/>

Youtube: **Prezentácia Občianskej iniciatívy za reguláciu vysieláčov**
WIRELESS SECURITY
<https://www.youtube.com/watch?v=CehQiVFckHs>

Média:

Viete aká džungľa nám rastie nad hlavami? In: Prešovský večerník 11.2.2015
Link: <http://www.povecernik.sk/spravy-presov/202037/viete-aka-dzungla-nam-rastie-nad-hlavami>

Uznesenie Stavebnej komisia pri MZ v Prešove zo dňa 12.8.2014 o návrhu občianskej iniciatívy za reguláciu vysieláčov. In: Mestský informačný portál.
Link: <http://www.presov.sk/file/22528/uznesenia8-2014.pdf>

Vysielač pod hradom Krásna Hôrka. In: www.inforoznava.sk
Link: <http://www.inforoznava.sk/vsetky-clanky/peticiu-proti-vysielacu-podpisal-aj-starosta>

Občan za dverami 18.1.2015 – Vysielač v Drienovci. In: Archív RTVS.
Link: <http://www.rtvsk.sk/televizia/archiv/7708/56850>

Prešovskí aktivisti vyhrali súd, In: Prešovský Korzár 20.4.2015
Link: <http://presov.korzar.sme.sk/c/7760071/presovskii-aktivisti-za-regulaciu-vysielacov-vyhrali-sud-s-uradmi.html>

Konferencia o rozmiestňovaní stožiarov a telekomunikačných zariadení v mestách a obciach proti vôli občanov 11.4.2015 v Drienoveckých Kúpeľoch
<http://www.voxo.eu/elektrosmog/aktuality>

Na konferencii dňa 11.4.2015 bola sformovaná Občianska iniciatíva za reguláciu vysielateľov s celoslovenskou pôsobnosťou.

POZVÁNKA NA

Drienovecké Kúpele

11.04.2015
o 14.00hod.

Konferencia o rozmiestňovaní telekomunikačných stožiarov a zariadení v obciach a mestách proti vôli občanov!

Program:

- Uvítanie zúčastnených
- Vzájomná výmena informácií
- Vypracovanie spoločného akčného plánu a postupu
- Prezentácia Občianskej iniciatívy za reguláciu vysielateľov
- Vyhlásenie spoločného stanoviska
- Návrh na petíciu za novelu Vyhlášky MZ SR č. 534/2007 Z.z.
- Príprava na medializáciu
- Návrh ďalšieho stretnutia

Kontaktná osoba:
Ferdinand Lukáč, 0918 382321
E-mail: ferdinandluk@gmail.com